

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr
V administraciji prejeman, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravnništvo in ekspedicija, Stolni trg št. 6. poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznaniila (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2. I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 249.

V Ljubljani, v soboto 31. oktobra 1891.

Letnik XIX.

Vabilo na naročbo.

S 1. novembrom pričanja se nova naročba, na katero uljudno vabimo p. n. občinstvo.

„SLOVENEK“

velja za ljubljanske naročnike v administraciji:

Vse leto 12 gld. | Četrt leta 3 gld.
Pol leta 6 „ | Jeden mesec 1 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec.

Po pošti velja:

Vse leto 15 gld. | Četrt leta 4 gl. — kr.
Pol leta 8 „ | Jeden mesec 1 „ 40 „

Upravnništvo „Slovenca“.

Slovenski državni poslanci.

Pod tem naslovom je objavil nedavno „Slov. Narod“ oster članek, naperjen proti slovenskim državnim poslancem. Očital je slovenski delegaciji razne napake, posluževal se je pri tem, kakor smo že poročali, tudi neresnice, obsojal sedanjo taktiko slovenskih državnih poslancev in izjavil mnenje, da morajo slovenski državni poslanci izstopiti iz Hohenwartovega kluba ter se pridružiti Mladočehom, ako hočejo ustrezati nazorom svojih volilcev, javnemu mnenju slovenskega naroda.

Temu članku sledili so priznalni telegrami, dopisi in v večrajšem listu poročila „Narod“, da se petnajstotica ljubljanskih narodno-naprednih volilcev, ki se je baš zaradi tega v prijateljskem stanovanju zbrala popolnoma strinja z omenjenim člankom. Ta petnajstotica naposled pravi: Le naprej!

Živeli Mladočehi! Živeli njih bodoči zavezniki! Bodite preverjeni, da stoji vsa ljubljanska inteligenca z Vami in odobruje Vaše odločno postopanje.

Da si tej izjavi petnajstotice (!!) ljubljanskih napredno-radikalnih volilcev ne prisojamo nobene posebne važnosti, vendar je jako značilno, ker nam pojašnjuje, odkod naenkrat umetno osnovana agitacija proti slovenskim državnim poslancem in kam da meri.

Z omenjenim člankom je „Narod“ stopil popolno na pot Mladočehov. Dobro poznamo meža, ki je napisal omenjeni članek, ki skuša razširiti mladočeško gibanje tudi po slovenski zemlji, ki se hoče igrati tudi s slovenskim ljudstvom, kakor se igrajo mladočeški poslanci s češkim narodom. Uspehi Mladočehov, katere so dosegli s strastno agitacijo proti Staročehom z vznemirjanjem naroda po svojih listih in shodih in z vsakovrstnimi neizpeljivimi obljubami, ti uspehi slepijo oči tudi mladi gospódi pri „Narodu“, da hoče kar z glavo skozi zid, da zahteva od slovenskih državnih poslancev, da naj se ločijo od konservativcev in pridružijo Mladočehom.

Trdno nado in prepričanje imamo, ker poznamo previdnost, delavnost in odločnost naših državnih poslancev, da v sedanjih razmerah tega nikdar ne bodo storili, dobro vedoč, da bi hujšega udara svojemu narodu ne mogli prizadeti, kakor če sedaj izstopijo iz konservativnega kluba ter se pridružijo osamljenim Mladočehom. Nasledek razkrojstva konservativnega kluba bi bila nemško-liberalna vlada. Kdor torej zanjo pot gradi, grobokop je slovenskemu narodu.

Mi nimamo posebnega uzroka nobenega navduševati se za sedanjo osrednjo vlado in tudi naši

državni poslanci so to narodovo nejevolje mnogokratno očitno izjavljali v državni zbornici, toda toliko pa vendar presodimo, da je boljša za Slovence sedanja vlada, kakor bi bila nemško liberalna, ki nam je še iz prejšnjih časov v žalostnem spominu.

Tega mnenja so gotovo tudi naši slovenski poslanci v državnem zboru. Ker vedó, da v sedanjem položaju ne morejo zadovoljiti vseh zahtev našega naroda, skušajo jih izposloviti vsaj nekaj vzlasti na gospodarskem polju. V opozicijibi pa v teh razmerah ne dosegi prav ničesar. Bolje je pa vendar nekaj, kakor nič! Moder politik mora biti realist in mora vsikdar računati s dejanskimi razmerami, sicer visi njegovo delovanje v zraku in ne doseže nobenih uspehov. Take vrtoglave politike nečejo uganjati naši državni poslanci, ker jim je mar pravi blagor naroda.

Stališče slovenskih državnih poslancev je vsikdar, zlasti pa v sedanjih razmerah na Dunaju zelo težavno in vzdržé se le s tem nekako na površju, da so jedini.

Razkolite na Dunaju slovensko delegacijo in ona nima na Dunaju prav nobenega vpliva. In v najugodnejšem slučaju to jedino more doseči hujskanje mladoslovenske radikalne stranke. Zato pa z vso odločnostjo obsojamo to najnovejšo herostratiško postopanje radikalnih naprednjakov slovenskih, ki bo v neizmerno škodo našemu narodu.

Mi poznamo slovensko ljudstvo in smemo zagotavljati, da so ljudstvu našemu popolno tuje težnje, s katerimi vzburja in hujska mladoslovenska stranka naše ljudstvo.

Odločno pa tudi v tem oziru obsojamo postopanje „Slov. Naroda“, ker je nepošteno. „Slovenski Narod“ je bil tako malovesten v izvrševanju svoje časnikarske dolžnosti, da ob priliki zadnjega zasedanja državnega zbora ni objavljaj važnih

LISTEK.

Nedeljske misli.

XLIV.

Vseh mrtvih dan! Umrlih se spominjamo in v sprevedih hodimo tija, kjer spé oni smrtno spanje. Z nami žaluje tudi še vedno zelena narava, ki odeva s svojim zelenjem tudi „pozabljenih“ grobišča, kajti smrt se je letos zakasnila v naravi. Zaradi tega letošnji „vseh mrtvih dan“ ni tako otožen, kakor navadna leta, smrt je letos le v tihem zemlje krilu nad grobovi pa dije še jesensko cvetje in topli solnčni žarki igrajo na nakičenih grobnih spomenikih.

In zakaj se spominjamo dragih umrlih osobito v letni dóbi, ko umira narava in se poslavlja njena krasota? V istini, nekaj samopridnega je v naši mrtvaški prazničnosti.

Ko brije ledena sapa nad goro in dolino, kujemo visokoleleče načrte o bodoči pomladi, ko rumeni prva „primula veris“ na solnčnatem holmu, računamo v vročem poletju, in stoprav ko se poslavlja leta lopša polovica, kane nam v čašo radosti kaplja strupa, oglasi se neki obligatni „memento mori!“.

A kaj hočemo, misel na smrt, ničnost in ločitev je neprijetna tudi v otožni dóbi, akoravno je ona v nekakem soglasju z usodo človeško.

Nam Slovencem „vseh mrtvih dan“ ni samo dan žalovanja in britkih spominov, temveč tudi praznik nekakega tihega pobratimstva in sporazumljenja mej živčimi in onimi, katerih pravo ceno in zasluge spoznavamo še le tedaj, ko v hladnem grobu spé, saj življenje, — o življenje naše ne pozná poezije in idealov, ono ni praznik bratoljubja in osobnega spoštovanja.

Samo danes, morda samo „vseh mrtvih dan“, ko se sprehajamo po kraju „večnega mirú“ in zaželjenega počitka, čutimo živo, da uživajo le „terque, quaterque beati“ naši slavno umrli tihí mir, in da se trudimo mi zamán in neprestano zánj, — akoravno govorimo in sanjamo, pišemo in pojemo vsi o njem, kakor da bi ga nam morale poslati nadzemske moči, ker si sami le želimo, a se v istini križamo pred njim.

Z vencí so nakičeni danes grobovi naših neumrljivih prvakov in buditeljev: Vodnikov, Preširnov, Bleiweisov in drugih, akoravno njihovo trudapolno življenje ni poznalo, kaj je življenja in miro-ljubja praznik.

„Blagor mu, ki se spočije,“ doní danes nad gomilo mnogih, ki so hodili nedavno z nami isti trnjevi pot nesloge in osobnega nasprotja, — in stoprv smrti vrata so končala nejednaki boj — za jednake idejale.

Za pravice in človeštva spravo in bratoljubje krvavimo vse življenje, a kratek mir, ki ga najdemo

morda le „vseh mrtvih dan“, je plačilo našemu trudu.

Na tisoče luč miglja danes na slovenskih grobovih, neštete luči v spomin večnega mirú in ljubezni, a mir se vrača na zemljo le tako dolgo, dokler zvoní „vseh mrtvih“ zvon, dokler goré luči na grobovih.

Ze v jutru, ko se oglasi zopet oni zvon, o katerem govori ljudska vera, da klíče za „vseh mrtvih dan“ oproščene duše nazaj v kraj očiščevanja, ko ugasnejo luči na pokopališčih, je konec svetovnemu mirú, ki vlada „vseh mrtvih dan“ po vesoljnem svetu, in odpró se zopet Janusovega svetišča duri urbi et orbi“, ki se odpirajo in zapirajo, dokler ne napoči zadnji „vseh živih“ in prvi „vseh mrtvih dan“.

Swiftijanec.

Solzé 1. novembra.

(Spisal Anton Medved.)

Uvelí listi ležé po tleh, trava rumeni, nebo siví in bledí, vrhovi daljnih gorá belé od prvega snega. Predposlanka zime — jesen je objela zemljo. Kakó se vrti narava neprestano v krogu! Spomlad se vzbudi, po leti se razčuva, jeseni zadremlje, po zimi zaspí. Človeku pa prinaša zdaj močij, zdaj slabostij, zdaj radostij, zdaj žalostij. Zdi se mi, da luč veselih očij z lučjo jesenskega solncea vzporedno zamira in potemneva, ko jej pretí „ostrozoba“ zima. In ta mračni, tesni, tožni čas praznujemo spominski

govorov slovenskih poslancev, sedaj pa je tako zloben in krivičen, ter čita poslancem, da molčijo.

Ali je mogoče še bolj perfidno proti državnim poslancem postopati listu, ki je nedavno pri volitvah v državni zbor skoro brez izjeme priporočal isto moze v izvolitev svojim čitateljem?

Kaj so pa zagrešili kar čes noč slovenski državni poslanci, da „Narod“ ne kaže nič dobrega na njih? Tako postopanje se pa še sicer obsoja, je politično pustolovstvo, katero se tako britko maščuje nad narodom češkim, katerega so Mladočehi zvodili na napačno pota.

Mladočehi so obetali češkemu narodu, da mu izposlušajo češko državno pravo, dasi je nekaj let poprej kolovodja Mladočehov, dr. Grégr, rekel, da češko državno pravo ni vredno — pipe tobaka, in sedaj izjavljajo mladočeški poslanci sami, da je norec, kdor misli, da bo petintrideset čeških poslancev izposlovalo češkemu narodu državno pravo.

Tako postopanje pa je največja zloraba, najgrši humbug s poštenim, a prezaupnim narodom. In vse to odobrava „Narodova“ stranka, ki se je z dušo in telesom vrgla v mladočeški tabor.

Naši državni poslanci poznajo svoje dolžnosti, to so že mnogokrat pokazali, in zato tudi sedaj uživajo zaupanje slovenskega naroda; ni se jim zato treba mnogo méniti za nasprotno izjavo posameznikov ali „petnajstoric“ v „Narodu“, ki pa med narodom nimajo nobenega vpliva.

Državni zbor.

Z Dunaja, 30. oktobra.

Miši in škodljivi mrčesi na polju v Šleziji prizadevajo kmetom veliko škodo. Poslanec baron Rolsberg stavi je zaradi tega v državnem zboru samostalni predlog, da naj se kmetom postavno zakuže uničevanje škodljivih živalie in mrčesov.

Zbornica je včeraj po dovršeni razpravi o vodnih stavbah razpravljala to zadevo in pritrdila resoluciji, katera vladi nujno priporoča, da naj pretresa Rolsbergov predlog in brez odlašanja ukrene, kar za potrebno spozna.

Ob enem je sprejela tudi dostavek poslancea Barwinskega, da naj se vlada nikar ne omejuje samo na Šlezijo, ampak da naj svoje ukrepe raztegne tudi na druge kronovine in dežele.

Tiskovni zakon.

Zadnja točka dnevnega reda bil je predlog poslancea Foreggerja gledé premembe tiskovnega zakona, ki ga je včeraj utemeljeval. Dr. Foregger zahteva, da naj se odpravi kolek, dovoli prosta kolportaza in preustroji objektivno postopanje. Dr. Foregger, ki v svojih govorih kaj rad smeši narod slovenski in se ne sramuje v zbornici čenčati po vzgledu Brenceljnové „rešpehtarjeve kuharice“, je tožil, da stranke več ne hrepene po vzvišenih namenih, in

dan vseh mrtvih vernikov. Mi čutimo tolikrat z naravo, danes — tako so vidi — čuti tudi dremotna, krasu, oropana narava z nami. Kar se je v teku leta v srcih ljudij nabralo spominov na rajne dragce, vzdihov po njih, žalja za njimi, danes vse oživi in tako bolešno pretresa človeške prsi, da izžema solze iz očíj. To niso mehkužne, prisiljene solze (in takih dandanašnji priteče milijon na dan), to so prave solze, rojene v čutečem srcu, tekoče na resnično-tožno lice.

Dih žalosti, ki preveva vso naravo, ne ogne se niti onega srca, katero vsled nebeške sreče ne pogreša nikogar izmed svojcev. In kaj je naravnejšega, da gré človek jokati na najdražje ostanke rajnikov, ki počivajo razklinjeni v grobu? Zato vrè in se gnète med vratmi pred pokopališčem staro in mlado, boro in bogato. Bolnik jedin, katerega je smrtna bolezen sleknile na postelj, tá ne more danes z množico vred obiskat gomil. A hrum sliši, vé, kam hiti ljudstvo in kaj si pač on misli? Misli si, da bode leto osorej ljudstvo zopet vrelo, da bodo njegovi sorodniki, ki so ga danes zapustili samega, zopet klečali na grobéh pokojnih znancev in na grobu — njegovem. Mraz mu strese ude, solza mu kane v bele blazine. To so temne, nepopisno težke slutnje...

Nebrojno lučic, svetiljk, zubljev je zaplamenelo nad odičenimi gomilami. Ljudje pa vrvé sém in tjá, klečé tu in tam. Koliko solznih žalujočih zemljanov

da jih več ne vodijo veliki vzori, ampak da se mu je dostikrat dozevalo, kakor da bi hoteli voditelji iz glasilca nekaterih strank s poniževanjem in sumničevjem dokazati pravico svojega obstanka. Levičarji se z „dobro“-klici odobravalí to frazo, Foregger pa naj bi se bil take prijel za nos in se spominjal, da je v zbornici le malo ali pa nič tako ničevih oseb, kakor je celjski poslanec. Liberalni listi so lazi to sami prišnavali in Foreggerja pri neki priliki podajali s takim zaničevanjem, kakoršnega od njih ni skušal najbolj zaničevani klerikalec.

Za Foreggerjem je govoril graški poslanec Hofmann, ki se sicer po načelih strinja s predgovornikom, ki je šel pa malo dalje, kakor Foregger, ker je zahteval, da naj država v roke vzame inserate. To bi bilo v marsikaterem oziru dobro; odstranili bi se umazani in pohujšljivi inserati, kakoršni so zlasti v nekaterih dunajskih časnikih, in vlada bi dobila lepe dohodke, kateri bi ji omogočili odpraviti kolek. To bi bilo za manjše liste velika olajšava, večji listi pa bi zgubili ogromne dohodke, ki jih jim sedaj donasajo inserati. Zato liberalni dunajski časniki s Hofmannovim govorom niso nič kaj zadovoljni, ampak ga kolikor mogoče grajajo in ponižujejo.

Ker je bilo že polpetih popoldne, predsednik sklene sejo in nadaljevanje obravnave napové za danes.

Prvi govornik je bil češki poslanec Pacak, ki je omenjal velikega pomena časnikarstva in zánj zahteval kolikor mogoče veliko prostost. Mladočehi pritrjujejo namenu Foreggerjevega predloga in se potezajo za odpravo kavcije in uradne cenzure, za prosto kolportazo, za odprave kolka, zlasti pa objektivnega postopanja, ki je najnevarnejša bula sedaj veljavnega tiskovnega zakona. Pacak je nedavno zbornici izročil enak predlog, ki zlasti zahteva prosto razširjevanje tiskovin. Konečno predlaga, da naj se njegov in Foreggerjev predlog izročita tiskovnemu odseku, ki naj se od 18 članov pomnoži na 24.

Dr. Lueger je rekel, da bi bila prememba tiskovnega zakona sicer potrebna, da se bo pa to težko zgodilo. Sedanji zakon vladi posebno ugaja, ker vsa nasprotna mnenja na njegovi podlagi brez težave zaduši, in težko bode privolila v premembo njegovo tudi zaradi tega, ker je jako dvomljivo, kdo sedaj v Avstriji vlada, in ali vlada vpliva na časnikarstvo ali časnikarstvo na vlado. V dokaz svoje trditve se sklicuje na vrednika tednika „Son- und Montagszeitung“, Aleksandra Scharfa, ki trdi, da je najboljši prijatelj ministerskega predsednika in da je prav za prav vse le njegovo delo, kar se je pametnega zgodilo v Avstriji. Tudi omenja, da si dunajski cesarski namestnik šteje v posebno čast, da je sodelavec dunajskega „Tagblatta“. Govornik prestopi potem k časnikarskim razmeram in govoreč o konfiskaciji jako ostro prijemlje in šiba liberalno časnikarstvo in čita odlomke iz nekaterih konfisko-

ima v mraku sočutne opazovalce, ki nimajo sicer v prsti roditeljev, bratov in sestrá zagrebenih, a gledajoč togo drugih, sami ne morejo solz zadušiti! Med gróbnimi razóri stopa mladenič s povešenim licem. On na tem pokopališču nima zakopanega uobenege domačincea, on je neznanec, tujec na grobišču in v mestu, iz katerega merijo smrtni sprevođi sémkaj. A vroč, globok spomin nosi v svoji mladi, užaljeni duši. Tam daleč pod sneženimi gorami stoji njegovo rodno mesto, ob mestu se dviga zelen grič, na tem griču se vijó okrog bele cerkve grobovi, kjer spé njegovi rojaki, kjer spi njegova — mati. Vse ima živo pred očmi. V kotu, kjer se nizko obzidje zavije, dviga se veličastna raka zasižnega ondotozna meščana, potem obkroža železna ograja visoko zarasten grob slovečega godea-cigana in precej ob tem leži skromni grob njegove rano umrše matere. Kako rad bi danes pokleknil na ta dragi grob, duška dal svoji moreči žalosti in izlil potok solzá in molitev za zlato svojo mater! Tako pa skrivaj obriše srago iz hrepenečega očesa in se izgubi v ljudski vrvnji.

Skoro ni móči opaziti grobú, ki je domala s tlémi enak, ki ga bohótno trava čez in čez prerasča. Sirots, ubožno odeta deklica kleči v travi. Solza ji pada za solzo na studeno prst, v kateri počivate oče in mati. Večerni veter piše na bleđi obraz in hladi vroče solze na njem. Res bi ne bilo čuda, ko bi si izplakala srce, to zapuščeno, neumljivo trpeče

vanih člankov. Predsednik Chlumecy mu oporeka, rekši, da ne dovoljuje čitati odlomkov iz konfiskovanih člankov. Ali ko mu Lueger odgovori, da ima zbor pravico na noge stopiti proti neopravičeni konfiskaciji, razlega se živahnó odobravanje in ploskanje po zbornici, katero se še pomnoži, ko Lueger židovskemu liberalnemu časnikarstvu očita, da ne priznava največjšim čutom in da celo nedolžni družini ne priznava, ako mu kdo ni všeč. Besede Luegerjeve so bile jako resnične, ali žalibog, da ne veljajo samo židovskim časnikom, ampak da se v najnovjšem času tudi nekateri slovenski listi odlikujejo s tako gnusno pisavo.

Za Luegerjem je govoril še P l e n e r, potem je bila razprava sklenjena in predlogi izročeni tiskovnemu odseku.

Za to točko se je nadaljevala budgetna razprava in sicer o centralu učnega ministerstva, ki se nadaljuje v prihodnji seji dné 3. novembra.

Prihodninski davek.

V pričetku današnje seje odgovarjal je minister Steinbach na Pfeiferjevo interpelacijo, rekši, da se je na Dolenjskem nekaterim res povikšala prihodnina, da se je pa to na podlagi izjav zaupnih mož, katere izjave niso bile ovržene. Ob enem je minister rekel, da je finančnemu ravnateljstvu v Ljubljani zaukazal za davke počakati kmete, kateri je zaradi povodnji, toče in drugih ujm ne morejo plačati. Poslanec Pfeifer s tem odgovorom ni zadovoljen in heče o tej reči govoriti pri razpravi finančnega ministerstva.

Prenaredba zakona o privilegijih.

Na Dunaju, 26. oktobra.

(Konec.)

Tako vidimo torej, da pravi in pošteni iznajditelj nima nikake pravne varnosti ter zgubi ona leta, ko se pravda vrši, neizmerno veliko in med tem časem izumi kje drugod v drugi državi kak obrtnik nov način, ki je še popolnši od njegovega, tako da je potem zamaš ves njegov mnogoletni trud, vsi njegovi stroški za poskušnje, študje i. d. Po dolga leta trajajoči pravdi konečno zmaga. A kaj mu sedaj to pomaga, ko je najboljša leta zgubil, in kar je najbridkejše v tej patentni postavi, je to, da nima nikake postavne pravice tožiti ter zahtevati odškodnine za veliko škodo, katero mu je prouzročil sovražni tovariš, ki je iz gole hudobije proti njemu napel pravdo, le da je zavlekel vso zadevo. Po naravnem razumu je soditi, da bi bil tak zlobnež potem tudi dolžan poštenemu možu povrniti vso škodo, ki jo ima vsled tega, ker ni mogel izkoristiti svoje iznajdbe.

Zato predlog zahteva tudi, naj se postavno določi, da mora sodišče prisoditi nedolžno toženemu vso škodo, katero mu mora rekurent povrniti. Po

(Dalje v prilogi.)

srce. In v obližju strmi zatopljena v nemo žalost vdova na grob svojega soproga, drugje plaka mati za svojimi otroki, ihti sestra za bratom. Ob zidu objemlje nagrobni spomenik mladenič. Pod kamenom sanja smrtni sèn njegov prijatelj. Prijatelj? Ga ni li nekđaj v življenju krivo sodil, obrnil se od njega v jezi in mu dejal žalo, trdo besedo? Zđaj je mrtev. — Vzbudil bi ga rad in klečé prosil odpuščenja, a prepozno je. S pesnikom čuti in šepeče mrtvecu, ko se spomni one žalostne besede:

Nun möcht' ich tausend liebe
Wohl sagen dir dafür!
Doch wie ich ruf' und rufe,
Sie dringen nicht zu dir.

Zató mu utriplje srce ter se mu solze biserijo v očeh.

Kakó bi pač popisal vsa čustva, ki tlé danes v dušah obiskovalcev na gomilah! Se-le noč, ki s temnim, rôsnim plaščem zagrne objokovano groblje, še-le noč polagoma razkropi žalujoče góste in jim ustavi solze, neštete solze, ki so jih danes pretočili. Solze strahú in ténne slutaje, solze sočutja, solze samotožja, solze popolne zapuščenosti, solze kesanja — različne solze, a vse grenke in žalne... Kje je tolažba? Tolažba biva v edini nadi na vstajenje in večno življenje. Tam se bodo solze posušile, tam ne bode več solzá. Ko pa bi bile, to bi bile solze radostnega svidenja, solze ginljive sprave, solze neskončne sreče.

sedanjih postavah velja, da mora isti, ki toži za kako odškodnino, dokazati s številkami ali nadrobnim računom, koliko je trpel škode ali imel izgube, ne velja torej, da pravi, koliko bi bil lahko s svojim patentom v teh letih več prislužil. Kako naj obrtnik ali tovarnar, kojemu se je zabranila poraba iznajdbe, dokaže, koliko bi več izdelal in prodal, ko bi mu ne bili zabranili izdelovati po njegovem patentu. Dosedanja postava pravi sploh, ti imaš sicer pravo, a dokazati ne moreš dejanske škode, zato se ti tudi ne more nič prisoditi. Taká pravna načela so pač nezdrava in imajo tudi jako žalostne posledice, kakor mnogoteri slučajji spridučejo, da so tuje iz drugih držav iz koristili našo avstrijsko patentno postavo, le da so našo domačo obrtnijo oškodili. Znani so slučajji, ko ni dotičnik mogel dobiti ne v Nemčiji, ne v Franciji privilegija na svojo iznajdbo, ker dejansko ni bila njegova iznajdba, ampak bila že med obrtniki znana, da je dobil pri nas privilegij in potem škodoval naši domači obrtniji. Seveda so proti njemu vložili potem tožbo ničevnosti in tudi dosegli ugodno razsodbo. A kaj je pomagalo, predno je prišla razsodba, izkoristil je tujec v vsej naglici naš trg, preplávil ga s takim blagom ter odrinil v blaženo Nemčijo nazaj. In sedaj naj ga za odškodovanje tam iščejo?!

Da bode tedaj pravna zadeva privilegijev zagotovljena in uravnana, mora imeti nova postava določila in sicer, da iznajditelj ali izumitelj neznan svojo iznajdbo pri posebnem v to odločenem oblastvu ali uradu, dalje, da se uvede proglašanje oznanila novega patenta, predno se podeli, po uradnih časnikih.

Določi naj se tudi, da mora sleherni lastnik patenta ali kakega privilegija proti primerni odškodnini odstopiti, ako je n. pr. dotična njegova iznajdba izredne koristi za javne n. pr. državne interese.

Konečno morajo vse pravde o prestopkih patentnih pravic spadati v področje rednih sodišč in ne kakor doslej, v področje političnih gosposk, ter mora postavno izrečeno biti, da odškodnino prisoja redni sodnik po svoji vesti in znanju ne le dejanske škode, ampak tudi izgube, ki je dotičnemu odšla valed zadržavanja patentne pravice, kar bi bil lahko toliko in toliko več skupil za svoje izdelke.

Prav sedaj se sliši, da se trudijo neki inženjerji, da popolnijo itak že svetovno važno iznajdbo prenašanja gonilne sile na razne daljave, ker stonovo iznajdbo bo mogoče tudi malemu možu, malemu obrtniku, posluževati se strojne sile, s katere pomočji bo mogel shiati v delu, ker bo s pomočjo te sile zmogel isto tako brzo in ceno delo, kakor veliki tovarnar, ki je doslej imel take stroje za izdelavo gonilne sile in kakoršne mali mož ni mogel si omisliti, ker stane tisočake. In kakor sedaj lahko iz osrednje plinarne dobiva po dovodilih plinovo svečavo v svojo delavnico, ne da bi moral sam imeti stroje za napravo plina, tako bo tudi mogel v mali njemu primerni in potrební množini, dobivati gonilne sile, n. pr. kakor v tehniški znanosti govoré, za eno ali dve konjski sili, kar bo pripomoglo, da bo opomogel si mali obrt, kateri je imel doslej ravno vsled strojev toliko trpeti, ker se je bilo bati, da mali obrt povsem uniči velika industrija. S tem pa, da se poda malemu obrtu prilika izkoristiti strojne sile, bo tudi rešen velik del socialnega vprašanja, ker treba le omogočiti, da bode mali obrt mogel tekmovali z veliko obrtnijo ali tovarnami. Upajmo, da se najde še mnogo učenih iznajditeljev v prid malemu obrtu. — é

Politični pregled.

V Ljubljani, 31. oktobra.

Notranje dežele.

Deželni zbori in državni zbor. Naprednjaško glasilo je te dni izustilo frazo, da državni poslanci pokvarijo, kar deželni poslanci storé v deželnih zborih. Ko bi dotičnik bil malo bolj pogledal v zgodovino parlamentarnega delovanja poslednjih dvanajstih let, moral bi priznati, da skoro vse, kar smo dosegli v narodnih ozirih, dosegli so naši državni poslanci. Deželni zbori nimajo dosti pokazati, kar je čisto naravno. O naših uspehih v deželnih zborih je sploh težko govoriti, ker imamo večino té v jednem deželnem zboru, na Kranjskem. Na Goriškem imajo slovenski poslanci jednako število z Italijani. Ta deželni zbor je pa navadno jako mlačen in se basí največ le z narodno-gospodarskimi stvarmi in deželnim gospodarstvom. V drugih de-

želnih zborih pa imajo večino naši nasprotniki, in njih sklepi so več škodovali nam, nego koristili. Zatorej smo se čudili „Narodovi“ pisavi, ker je s tem pokazal, da zares je „slepe miši lovi“.

Hohenwartov klub. Ko bi naši poslanci izstopili iz tega kluba, trdijo nekateri, potem bi lahko govorili v državnem zboru, kar bi hoteli. To je pa le deloma resnično. Letos Mladobeči zares pri budgetni debati lahko govoré, kolikor hoté, pa le zaradi tega, ker so poslanci drugih klubov sklenili, da se bodo le malo udeleževali budgetne debate. Vse drugače je pa, kadar se vsi klubi udeležujejo razprave. O takem času pa baš člani manjših klubov in divjaki kaj težko pridejo do besede. Znano je, pri kolikih naslovih so se prejšnja leta razni protisemitiski poslanci upisovali za besedo, samo zaradi tega, da so prišli vsaj jedenkrat do besede. Popolnem se res ne more zabraniti govor, ali kaj pomaga, če poslanec govori pri kakem manj važnem naslovu; o stvaréh, ki ne spadajo strogo pod naslov, mu ostri predsednik ne pusti govoriti. Veliki klubi določijo navadno vrsto govornikov in pristáhi manjših klubov in divjaki pri važnih vprašanjih ne pridejo do besede. Da so naši poslanci v pomladanski budgetni debati lahko toliko govorili, imajo zahvaliti tudi Hohenwartov klub. Iz tega se vidi, da bi tudi, kar se tiče govorjenja v državnem zboru, naši poslanci ne bili na boljšem, ko bi imeli svoj klub. Tudi ta naprednjaški argument je ničev, kakor vsi drugi.

Poljaki so gotovo dobri politiki in od njih bi se tudi mi Slovenci lahko marsikaj naučili. Sedaj je njih srčna želja decentralizacija državnih železnic. Ta stvar je za-nje narodnostnega in narodnogospodarskega pomena. Ko bi se ravnali Poljaki po receptu naše naprednjaške stranke, morali bi že pri generalni budgetni debati na dolgo in široko razpravljati to stvar in potem pri vsaki priložnosti, zlasti za dispozicijski zaklad bi ne bili smeli glasovati, ker vladi, ki je proti decentralizaciji železnic, ne morejo izreči zaupanja. Poljaki pa tega neso storili, ker vedó, da govori v zbornici imajo kaj malo vrednosti, glavno delo je za kulisami. Pogajajo se z vlado in drugimi strankami; ko bode stvar že dogovorjena, pa jo bodo spravili pred zbornico. Kar se bode potem še govorilo, to na konečni uspeh ne bode imelo nobenega upliva več. Poljaki so na ta način dosegli že lepe uspehe in zatorej se naši poslanci lahko več naučé od njih, nego od naših radikalcev. Mi s tem ne rečemo, da bi s podobnim postopanjem naši poslanci toliko dosegli, kakor Poljaki, kajti njim ni položaj tako ugoden.

Decentralizacija železnic. Gališki deželni odbor obrnil se je do vlade s spomenico, v kateri zahteva, da se uvede poljski notranji uradni jezik pri galiških državnih železnicah, osnuje centralno ravnateljstvo v Levovu z jako obširnim delokrogom in osnuje deželni železniški svet pod predsedstvom predsednikovim. Decentralizaciji železnic se pa bajé z vso odločnostjo upira vojno ministerstvo. Na Dunaj so bili poklicali gališke vojaške poveljnike, ki so se vsi izrekli proti decentralizaciji. Sedaj bode bajé cesar vso stvar odločil. Veliko upanja bajé ni, da bi se sedaj Poljakom ustreglo. Seveda poljski poslanci ne bodo vse stvari pustili potem v nemar in bodo pri vsaki ugodni priliki svoje zahteve ponovili. Nazadnje pa morda le dosežejo, kar želé.

Vnanje države.

Italija in Francija. Čitateljem našim je že znano, da je povodom demonstracij v Rimu ob prihodu francoskih romarjev nadškof v Aix-a, Frančišek Ks. Gruthe-Soulard pisal pismo francoskemu bogočastnemu ministru Fallieresu, zaradi katerega se bode moral zagovarjati pred višjim sodiščem dne 13. novembra. Zanimivo pismo se glasi: „Gospod minister! Ne vém, zakaj nas opominjate, da naj se ne sramotimo v manifestacijah, ktere bi mogle — kakor rečete — lahko, izgubiti svoj verski značaj. — Te manifestacije so vedno imele svoj verski značaj in nikdar ga niso izgubile vsled krivde romarjev. Mi ne potrebujemo Vašega opomina ni za preteklo, ni za sedanje, in nihče Vas ne pooblaščuje, da nas opominjate v bodoče; v obče mi se znamo sami vladati.“ — Pantheonski slučaj povodom romarjev je napad na Francijo: divji prizori in grozno vpitje v večini italijanskih mest proti Francozom ob istem času, je temu jasen dokaz. Vi bi imeli kaj boljšega storiti, kakor se popašite, da nam pišete to pismo, ki je žalostno in žaljivo protislovje. To pismo ne naslanja se na nič resnobe. Edini vzrok je, odgovoriti na te dve besedi: Vive le pape (živel papež)! — No je-li hudodelstvo pobuniti celo ljudstvo, ali vpitje „živel papež“ v cerkvi, ki je njegova? — Kako hočete storiti francoske romarje odgovorne za čin osební in brez pomena, čegar početnika Vi sami ne znate zagotovo? — Bi-li predsednik republike in njegovi ministri se čutili napadene, ko bi kateri obiskovalec v službenem zapisniku zapisal: Vive M. le comte de Paris (živio grof pariški)! Vi se zato ne bi zmenili, razven ko bi prostozidarji iz tega hoteli storiti bojni slučaj proti katoličanom, kakor v Italiji? — Oh, ako bi se stvari bile preobrnilé, koliko prigovorov bi Vi že bili sprejeli in to po vsej pravici. — Mi ne verujemo, da ne bi bila izpričanja iz

hvalečnosti predložena italijanski vladi. — Izpričanja!!! Ona ga je dolžna nam, a ne mi njej. Hvalečnosti!!! Zakaj? Gotovo za katero vrsto zaničevanja, ki se je pozabila — in da so se romarji bili izognili največi nesreči, katera se je odstranila samo z dobro čudjo in krščanskim mirom romarjev. — Vi gospod minister nas počastite, ker nam pišete, da imamo čustvo blagrá narodovega. Da, mi imamo to čustvo globoko vkoreninjeno v naših dušah, ker ga zajemljemo v studenec vedno čistem in kjer se nikoli ne premeni. Idoči v Rim, oživili smo ga pri nogah slavnega papeža, — junaške žrtve revolucije, ki so nam govorili o Franciji v besedah, katere bi nas vspebudile, ko bi bilo mogoče — še bolj jo ljubiti, in so nas storili bolj ponosne zato, ker smo njihovi otroci; meni samemu osebno so rekli o mojem kraju besede nepozabne. — In glejte, zakaj smo ponižani po žalostnih slučajih, ki se godé v Italiji in Franciji, kjer današnja gospoda ne opusti nobene priložnosti napadati in žaliti katoliško vero, ki je storila Italijo in Francijo. Mir je katerikrat na Vaših ustih, sovraštvo in prognanstvo pa ste vedno zreali v dejanjih, ker prostozidarstvo, ta najstarejši satanov otrok, vlada in zapoveduje; tisočkrat slep trdovratnež, ki ga ne vidi. — Kar se tiče mene, jaz sem zelo žaljen v svoji časti, kot Francoz, katoličan in škof! — Sprejmite itd.“

Italija. „Veliki Orijent“ je poslal okrožnico vsem prostozidarskim ložam v Italiji, da naj začno agitacijo proti garancijskemu zakonu. V tej okrožnici se tako nesramno piše o sv. Stolu, da se v kakem avstrijskem listu to že iz tiskovnih uzrokov ne da povedati. Ta okrožnica nam jasno kaže, da so izgređi v Rimu bili umetno prirejeni od prostozidarskih lož. Nasprotnike cerkve jezi, da baš zadnji čas upliv papeštva zopet narašča. Obupno gledajo, kako malo uspeha imajo vsi njih naporí proti katoliški cerkvi.

Belgija. Že dolgo časa se v Belgiji vrše pogajanja in posvetovanja občne volilne pravice. Te dni sta se časopisom izročili poročili obeh strank o tej stvari. Dosedaj se je mislilo, da so konservativci proti razširjenju volilne pravice, liberalci pa odločno za-njo. Iz poročil se pa razvidi, da bi po nasvetu konservativcev bilo nad 800 000, po nasvetu liberalcev pa le 550 000 volilcev. Konservativci so za angleško volilno sistemo, po kateri voli vsakdo, ki ima svoje stanovanje, liberalci pa zahtevajo več družnih pogojev. Sedaj je jasno, da se baš liberalna gospoda boji znatnega razširjenja volilne pravice.

Srbija. Po časopisih je bilo čitati, da je Rusija podarila Srbom več topov. Bolgarska „Svoboda“ tega ne veruje, ker Rusija zastoj ničesa ne dá. Srbom je še za drag denar prodala take puške, da so jih hoteli dati popraviti v neki avstrijski tovarni, česar pa Avstrija ni hotela. Srbska vojna uprava molči o tem. Sodba Stambulovega glasila o Rusiji je morda malo preostrá, če tudi ni popolnoma krivična. Zasluga za osvobojenje Srbov in Bolgarov jej odrekati ne moremo, če tudi se ni bojevala s Turki iz same ljubezni do balkanskih Slovanov.

Turčija. Turška vlada se je zamerila židom, ker je prepovedala priseljevanje ruskih židov v Turčijo. Ker pa bogati židje lahko na-njo pritiskajo, sedaj usnanja pa „Agence de Constantinople“, da te naredbe ni izdala iz sovraštva do židov, temveč iz zdravstvenih oziróv. Ko bi se v Carigrad in druga turška mesta nakrat priselilo veliko revnih židovskih rodbin, bilo bi to škodljivo javnemu zdravstvu.

Izvirni dopisi.

Od nekod, 25. oktobra. V 239. št. cenjenega „Slovenca“ je zapel dopisnik iz Ljubljane slavospev „kranjskemu Ištu“ ali „kranjskemu Wörishofenu“. Slikal je krasno prihodnost kamniškega mesta in blagostanje njegovih prebivalcev — ako bodo znali pametno uporabiti vse dobróte, katere jim ponuja narava in sedanje tako ugodne razmere. Tudi pisec teh vrstic je preživel letos nekaj tednov srečno in zadovoljno v planinskem Kamniku. Soglasna sodba vseh tujcev od blizu in daleč je bila, da je Kamnik najprijetnejše, od Boga najbolj obdarovano mesto na Kranjskem. Tako idilične lege, tako romantične okolice, ki ponuja povsodi krasnih, mičnih prizorov, tako svežega zraka, ne najdeš kmalu na Slovenskem v tako ozkem krogu. Pred vsem zanimiva so nekatera starinska poslopja, oziroma cerkve v mestu in okolici. Omenjam le krasne romanske cerkvice na Malem gradu, ki je nekak „unicum“ na Slovenskem. Tri kapelice, druga vrh druge, na tako prijaznem, rekli bi, umetno izdelanem holmu sredi mesta — to ni kar si bodi! Svetišče je staro nedvomno nad 1000 let; mnoge bajke so znane o njem.

Letos, meseca julija, so popravljaje cerkev začeli pod beležem lepe starinske slike „al fresco“ iz l. 1415. — Kolikor meni znano, starejših presnih slik ni na Kranjskem. Ta cerkvice, častit pomnik iz

pradavnih časov, je nekak kamniški Sion. Vsa cerkvena oprava, vse slike spominjajo na vrline nekdanjih Kamničanov. Kamničani sami pač ne vedo, kaj imajo, ko imajo ta zaklad. Zato si ne morem tolmačiti čudnega stališča mestnih očetov do te cerkve. Malograška cerkev je bila nekdanje središče velike kovaške bratovščine, na kar spominja še kovaški patron sv. Eligej (kamniški sv. Aloj) v srednji kapeli in kelih iz l. 1526. Vsa tratina okoli cerkve je bila last te bratovščine. Po prenehanju bratovščine je postalo isto zemljišče, kar se ume samo ob sebi, last farne cerkve. Čul pa sem, da se je mesto tega zemljišča pred nekaj leti polastilo, v kljub oporekanju gospoda dekana. To sicer ni bilo pravilno, ker kolikor sem mogel poizvedeti pri zanesljivih, starih ljudeh, je zemljišče od pamtiveka bilo le — cerkveno; a še bolj čudno je, da i sedaj nekateri merodajni možje stavijo gospodu dekanu ovire, ki se vendar trudi n j im na korist za olepšavo mesta s tem, da popravlja neutrudno mestne cerkve. Do l. 1871. je stala v razvalini na Malem gradu skromna cerkvenikova hiša (še popreje je stala bajè poleg razvalin). Ker se je jela že rušiti, sklenilo je mesto postaviti novo mežnarijo. Vse gradivo za postopje je bilo že pripravljeno, a v tem je vsa stvar zaspala in ljudje in veter so raztrosili pripravo na vse strani. Sedaj je cerkev že 20 let brez mežnarije; dolh v mestu nekje stanuje neki cerkvenik.

V. č. gosp. dekan se trudi že mnogo časa, da bi se postavila na Malem gradu zopet mežnarija, a mestni očetje se mu stalno protivijo; — ne vém, zakaj? Meščani, ali ne vidite, da s tem le sami sebi škodujete? Vsak tujec, prišedši v Kamnik, obišče malograško cerkev, a navadno se pripeti, da dospelši vrh hriba ne najde žive duše, ki bi mu odprla cerkvena vrata in razkazala notranjščino cerkveno. Marsikdo se — nevoljen vrne v mesto. O počitnicah marsikak tuj duhovnik mašuje tu gori, a kako neprirodno je i za duhovnika i za cerkvenika, ker mežnarije ni blizu. Pa še nekaj! Na zidu okolu altarja sv. Roka v lopi zunaj cerkve je vse navskriž popisano, čisto z jako nedostojnimi napisi in to — na svetem mestu! V. č. gosp. dekan se trudi, kolikor more, da bi to preprečil, a kaj pomaga, ko ni varuha stalno pri cerkvi, pred katerim bi imela strah razposajena mladina. Mežnarija je torej silno potrebna. Ako nočete mežnarije v razvalinah postaviti, češ, da naj se ohranijo kot spomenik iz starodavnosti, kakoršne so, zidajte poleg njih, in ako ne tu, zidajte jo vsaj doli za cerkvico.

Kamniški v. č. gosp. dekan J. Oblak se mnogo trudi za olepšanje cerkv. Farna cerkev je po njegovem trudu ena najlepših v škofiji; žalsko cerkev je prenovil in sezidal nov zvonik, v katerem visé novi zvonovi; enako je temeljito popravljena kapela na Kalvariji. Popravil je tudi staroslavni cerkvi sv. Primoža in sv. Petra na planinah z mnogim trudom in — z nemalimi troški. Letos je dal popraviti tudi malograško cerkvico, in rad bi jo popolnoma prenovil v prvotnem slogu, ko bi mu dopuščale to gmotne razmere. Vsakdo mora priznati toliko trudoljubivost in požrtvovalnost v čast božjo in olepšavo mesta. Čudno je torej, da merodajne osebe v Kamniku tega ne vidijo in ne priznajo. Kamničani, ako res hočete skrbeti za povzdigo in olepšavo svojega mesta, podpirajte gospoda dekana i v gmotnem oziru, saj mestna blagajna bajè ni „suha“! Pred vsem pa skrbite, da se čim preje dvigne na Malem gradu mežnarija! To bodi treznomislemim meščanom v blagohotni preudarek od neznanega jim prijatelja, kateremu je na srečo njih blagostanje!

Še nekaj mi je v Kamniku posebno ugajalo. Povsodi po Slovenskem, tudi na Kranjskem, imajo gostilničarji slabo navado, da za svoje goste naročujejo vsakoršne nemške, večinoma čifutske časnike. Čast, komur čast! Narodni Kamničani imajo skoro izključno le slovenske časnike, in med temi večinoma konservativne. (V čudni razmeri z meščani pa je čitalnica, ki menda méni, da izgubi svoj značaj, ako ne podpira tudi židovskih, Slovincem ne preprijaznih časnikov!) Krčmarji in gostilničarji slovenski, posnemajte vrle kamniške svoje tovariše! Pohvalna je tudi prijaznost priprostega ljudstva v Kamniku in v okolici. Pravijo sicer, da so Gorenjci nekako odurni do tujecev; a kamniške okoličane ne zadene to očitanje. Ako pa so sploh Slovenci kje neprijazni, krivo je gotovo to, ker dotične kraje pohajajo le tuječi, neveščí slovensčine; in s takimi ljudmi je naravno, da se ne pogovoré tako priljudno in po domače, kakor bi se sami radi. Na sprehodu zunaj Kamnika sem nekoč ogovoril pri-

prostega moža in ga blagrovaj, da živi v tako lepem kraju. Mož — dasi taki ljudje navadno ne znajo ceniti prirodne krasote — je zadovoljno pokimal in dejal: „Le čakite, gospod, pa še lepša bo kmalu: zlató so začeli kopati gori-le v hribu!“ Zvedel sem pozneje, da so res zasledili neko rudo na istem hribu, ki je podobna zlatu, a je vse preje, nego zlato. No, zlatá Kamničani še ne bodo kopali v gorah, a kopali je bodo, ako bodo modro gospodarili, na drugi način. Vsakemu Kamničanu veljajo besede Vodnikov:

„Sreča te išče, um ti je dan:
Našel jo boš, če nisi zaspan!“

Iz Istre, 28. oktobra. (Volitveno gibanje.)

„Još Hrvatska, ni propala,
Dok mi živimo.“

Tako se peva zdaj večkrat, večkrat po celi, osobito zapadni Istri, kjer je silno gibanje, jednako morskim valovom. Kolikor mi je znano, samo v San Vincentu, kjer so najstrastnejši, zagrizeni Lahoni agitovali, niso nikakor hoteli te pesmi čuti, temveč že naprej so kričali nasprotno: „Je Hrvatska, je propala.“

A mi lahko rečemo: „Ni propala!“ Do nedavno — še letos, smatrali so Italijani, da tostran Učke Gore in tostran visoko ležeče rečice Raše ne bivajo Hrvati. Še letos je meni na poti neki laški „šjor“ po vsej sili hotel vsiliti osvedočenje, da tukaj po Istri ni Hrvatov.

Toda sedaj bodo morali to priznati. Dolgo smo se pripravljali, hrabro borili — na mnogih krajih že venec zmage dosegli. Letos na pomlad smo za državni zbor vprvič pridobili postojanke Vodnjan, Barban, Višnjani, Izolo — da o iztočni Istri še ne govorim. Zdaj na jesen smo pa velik korak naprej storili ter smo na novo zadobili trdnjave Oprtalj, Kanfanar in San Vincenti. Vse dosedanje smo pa obdržali in še bolj utrdili. V Barbanu in Vodnjanu je bila izvolitev naših fiducijarjev jednoglasna, tako lepo mirna, da je c. kr. komisar trdil, da nikjer še ni videl tako lepe.

Ne — samo jedna se nam je, rekel bi, skoro po krvavem boju izgubila: velika občina pomjanska, na kojoj se je od vseh strani toliko gledalo. Brižni Slovenci so še zmirom tam zmagali — ali letos izmed poltretji sto glasov za 4 glase propali.

V Pomjanu se vidi, da Slovenci so veliko mehkejši od Hrvatov, zato ne morejo tako lahko upreti pritisku, ko le-ti. Saj so tudi po spodnji Istri po nečloveško delali, zlasti pa v groznem gnezdu Italijanstva, v Poreču. A dasi so peklensko sleparili, dasi so 12letni, reči: dvanajstletni dečki glasovali, dasi jih je 7 oseb, ki še jedenkrat niso imeli pravice glasovati, 13- reči trinajstkrat glasove oddalo, dasi niso vseh naših pripustili k glasovanju ali jih še v listo niso uvrstili, dasi so vse krnjele s cest, krčem mestni slugé in panduri k glasovanju tirali, dasi so celó več glasov naštelí, kakor je bilo volilcev: vse je bilo zastonj, neupogljivi trdi Hrvatje so pri ponovljeni volitvi zmagali. Slava Hrvatom! Tacih je bodočnost!

Sicer pa tu moram pripomniti, zakaj vendar niso tržaški Slovani, ki jih je tam vse polno, prihiteli bratom v Pomjan moralno pomagat, dočim je ves italijanski Koper se pridrval na volišče, v podporo italijanašem. Samo g. vrednik Mandić je tam bil, od družih se ničesar ne zna. Zakaj pa v spodnji Istri jeden drugemu pomagamo? Evo gospóda okoli „Edinosti“ in „Slov. Naroda“, ki imate vedno polna usta blata zoper duhovnike in cerkev, evo vašo blamažo! Zakaj niste prišli na pomoč, dočim doma na mehkih naslonjačih po nas udrihate!? Ko bi se bili toliko potegnili za naše nesrečne brate, kakor se duhovniki, kjer se je le dalo, Pomjan ostal bi bil naš. Pa konfuzna klika „Narodova“ zna le kričati, vpiti in zabavljati, a za njo pobira stopinje tržaška „Edinost“. Nikomur nisem ničesar storil jaz v politiki, nepoznana oseba, le da odobravam poštenost „Slovenčevó“, pa prvič, ko je prišel pristaš te klike letos k meni, me je kar napadal.*) Presneti ljudje! A pustimo jih!

Ubogi Pomjan! — Le to je utešljivo za nas, da so tam Lahí našincem po krivici kar 50 glasov ovrgli in okoli 20 svojih dostavili ter volitveno dvorano preblizu razdivjanega koperskega pobalinstva postavili. Kdo ne bi lahko oslabe! Resnica pride na dan. Drugi pot, če Bog da, pa bolje!

*) Poznamo dobro isto osebo, ki se rada oglašá po župniščih, a v „domaćem krogu“ pa obira javno svoje „prijatelje“.

Mnogokje so letos naši ljudje pošteno in vkljub vsemu šarenjaštvu in nasilju zmagali, le v 3 krajih ne, v Kopru, v Balih in v Polju, za Vrsar in Milje se mi morajo vesti še le potrditi, pravijo sploh, da so sigurno naši. Ko bodete te vrstice čitali, boste že tudi tisto znali. Italijani so pošteno delali le v Balih in morda v Kopru, v Pulju so se tolkli, na Poreščini (tudi v Vrsaru in Miljab) so pa grdo počenjali.

Po tem takem je letos večina občin volila slovenski. A tudi Pulj bo še naš in morda še Koper, v malih italijanskih Balih bo šlo težje — a jedná kopriva — kaj je to!

Največje veselje smo imeli, da je celó S. Vincent zmagal.***) Tam imajo krnjeli jako mnogo glasov, a našega pravega voditelja ni skoro nobenega; le jeden pameten kmet tam vse vodi. A ta je lev. Čast mu!

Oh, kako so krnjeli pobiti! Oh, kakor židje ob babilonskih rekah plakajo in glasno vzdihujejo. Milijonar S. v. V. je ves pobit rekel: „To je desperia (obupanje), da sada beči (denar) več ne veljaju. Ni srebro, ni zlato ne pomaga!“ In res! Našincem so ponujali 50, 60, 100 gld., vzeli so jih, a za nas agitirali. Nekdo je vzél 60 gld., a za nas delal in glasoval. Rekli so: „To je grdo, da novac vzamete, pak proti nam delate. Čemo Vas tužiti!“ — „Dajte, neka vide svi, da za novac glasove kupujete.“ Nesrečni krnjeli!

Mi pa pravimo: Pravica mora zmagati. Svaka sila do vremena. Slavoljub.

Iz Šmartna pri Gor. Gradu, 28. oktobra. Oprostite, da se Vas drznem motiti s sprošnjo, da bi blagovolili v svoj jako cenjeni list sprejeti malo notico o novo postavljenih orgljah pri Sv. Joštu.

Pri omenjeni podružnici sv. Martina blizo Gornjega Gradca sta letos postavila brata Zupana iz Kamne Gorice na Gorenjskem nove jako izvrstne orglje. To delo je po vsem solidno in si je vsak prijatelj glasbe lahko ogleda in poskusi, kar jih je še tudi mnogo storilo, med njimi tudi pravi strokovnjaki, in vsi so se najbolj pohvalno o teh orgljah izrazili.

Orglje imajo šest pevajočih in več mehaničnih spremenov in so pri tem jako solidnem delu nizke cene, kajti vso svoto, katero orglje stanejo, sta stara ključarja podružnice g. Stradnik in Gregorec po prostovoljnih doneskih v par mesecih skupaj spravila in orglje poplačala. Sploh pa ime umetnikov bratov Zupanov ni sama po slovenskeji zemlji, ampak tudi zunaj Avstrije na najboljšem glasju, tako, da ga cerkveno predstojništvo Šmartno pri Gornjem Gradu vsem p. n. gospodom župnikom najtopleje priporoča.

**) Kakor Vam sedaj tudi že znano, je volitev uničena. Op. vredn.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 31. oktobra.

(Volitev v Istri.) Ker je bila prvotna volitev v St. Vincentu uničena, vršila se je v četrtek nova. Po hudi borbi je zmagala hrvatska stranka. Včeraj se je vršila volitev državnega poslanca. Izvoljen je s štírimi glasovi večine narodni kandidat dr. Makso Laginja. Slava neustrašenim in vztrajnim volilcem!

(Katoliško tiskovno društvo) je prejelo iz vrhniškega dekanata 88 gld., katere so v pospeševanje družbinih namenov darovali č. gg. zborovalci ob ondotni konferenciji dné 13. oktobra. Živeli blagi dobrotniki krščanskega tiska. Bog povračuj!

(Izpod Nanosa) se nam piše: Tu pravijo, da sv. Simon burjo prinese. Letos jo je res prinesel. Ljudje, ki so šli sv. Simona dan v vipavski „Trg“ v somenj, prišli so nazaj s pobitimi obrazi in obvezanimi glavami. Burja je marsikoga položila ob cesto, kakor jo bil dolg in širok. — Vipavci letos svojo kapljico hitro prodajajo; celó ogerski kupci so zašli v deželo in pokupili dokaj vina. Domači gostilničarji tega niso veseli, ker kaže njim zopet drago plačati in malo zaslužka. Sicer pa se, odkar je vino tako drago, po naših krajih izdeluje mnogo več sadnega mošta, kar je vse hvalevredno.

(Iz c. kr. mestnega šolskega sveta.) O seji c. kr. mestnega šolskega sveta, 24. oktobra t. l. smo prejeli nastopno poročilo: Na znanje se vzeó stvari, ki so se od zadnje seje rešile konkurentnim potom. — Okr. okrajni šolski nadzornik prof. Frančišek Levec prečita letno doročilo o ljudskem šolstvu ljubljanskem in pa izkaz o formalnem postopanju v

uradnih opravilih za šolsko leto 1890/91. Na predsednikov predlog se sklone oboje neizpremenjeno predložiti visokemu okr. deželnemu šolskemu svetu, poročevalcu pa za sestavo obširnega poročila in za njegovo uspešno delovanje na korist mestnega ljudskega šolstva izreči zahvalo okr. mestnega šolskega sveta. — Poročilo o nadzorovanju jednorazrednice na Barji se vzame na znanje, ter med drugim sklone, da je pri okr. deželnem šolskem svetu predlagati razširjanje te ljudske šole v dvorazrednico, za katero je v sredi šolskega okoliša zgraditi novo šolsko poslopje. — Prošnjama nekega učenca in neke učenke za izpust iz vsakdanje šole se ugodi. — O prošnjah dveh učiteljev za denarno podporo se sklone, predložiti ji na višjem mestu s priporočilom v ugodno rešitev. — Sklene se prositi c. kr. deželni šolski svet, naj izda potrebno navodilo k učnemu črtežu za ženska ročna dela, ker na Kranjskem takega navodila še nimamo in ker je učni črtež sam premalo določen. — Sklene se v teku prihodnjega leta meseca sklicati v mestno dvorano enqneto, da se posvetujejo, kako bi se povzdignilo lepopsije na mestnih ljudskih šolah in dosegla jednota v oblikah posamičnih črk. — Po predlogu c. kr. okrajnega šolskega nadzornika prof. Frančiška Levca se soglasno sklone, da je izreči pismeno zahvalo in priznanje učitelju g. Josipinu Cepudru za brezplačno vodstvo in uspešni pouk v šolski deški delarni; učitelju gospodu Frančišku Kokalju za večletni trud in spretno vodstvo okrajne učiteljske knjižnice; bivši brezplačni pomožni učiteljici, gospodičini Nikolini Suppanovi, za nje izbornu službovanje na mestni nemški dekliški ljudski šoli v preteklem šolskem letu. — Učitelju g. Ivanu Krulcu se pripozna prva; učiteljicama gospodičinama Mariji Wessner in Mariji Marovt pa druga starostna doklada. Prošnji nekega pomožnega učitelja za pripust k izpitu za učiteljsko vsposobljenost se ugodi.

(Imenovanja.) Poštni oficiali: A. Kratky, Fort. Marušič, Ferd. Klemenčič, A. Ludwig in E. Treche v Trstu so imenovani kontrolorji; oficiala Josip Semč in Al. Antonič kontrolorjema v Pulju, oficial T. Eržen kontrolorjem v Ljubljani.

(Slovensko gledališče.) Jutri se bode predstavljala znana Raupachova žaloigra „Mlinar in njegova hči“. Vstopnina je znižana.

(Imenovanje avstrijsko-ogerskih škofov.) „Le moniteur de Rome“, ki nam je danes došel in je v tesni zvezi z rimsko kurijo, je pooblaščen izjaviti, da so poročila o imenovanju opata Vaszaryja za ogerskega primasa in škofa Csaszke za nadškofa kaloškega istinita, neresnična pa, da je dr. Vučetič imenovan za nadškofa v Zagrebu.

(Letošnja jesen) je izvauredno lepa. Poročali smo že iz raznih krajev o cvetočih jagodah, o kresnicah itd. Danes smo prejeli od g. Ant. Kocmurja na Igu šopek zrelih in cvetočih jagod, ki raste na njegovem vrtu. Zadnje tri dni pa se vedno čutuje oglašča mrzla burja, ki sicer čisti zrak, a stresa tudi ude.

(Slovensko odposlanstvo) pri generalnem ravnateljstvu državnih železnic, oziroma pri g. baronu Czeditku, prosilo je samo to: Če bode podržavljena južna železnica, ozira naj se prilično tudi na koristi Ljubljanec. Slične želje izražata tudi Gradec in Beljak. Vendar bode zavisno vse to od nove organizacije, v katerih mestih se osnujejo obratna vodstva.

(Posledica zagrebske izložbe) je osnovanje odbora, v kojem so odlični zagrebski meščani, kateri nabirajo novce za slovensko šolsko društvo sv. Cirila in Metoda, držoč se načela, da je: srajca bližje života, nego — frak. Za nemški „šulferaju“ jako nepovoljna vest, kajti tudi na Hrvaško že razteza rožičke svoje.

(Kako bogat nemški knjigarji.) Nemško-nacionalni list „Deutsches Blatt“ prejel je s Kranjskega nastopni dopis: Neka dunajska knjigarna razpošila ogromno množico časopisov, knjig in fotografij raznoterim osebam, osobito pa duhovnikom in učiteljem po deželi. Navadno vzprejme adresat pošiljatev, jo pregleda, zopet zavije ter nujno napiše: „Ne vzprejem“ in jo pošlje nazaj. Kmalu je adresat opominjan, in na to se odgovori knjigarju, da se mu je vrnila odpošiljatev. Na to pa baš čaka knjigarna dunajska, kajti s tem priznava adresat, da je vzprejel knjige. In ker ima to pismo v rokah, pravi, da nič ni nazaj vzprejel ter poštanim povzetjem zahteva vso svoto za poslano knjige in tiskopise, koji so se bajé zgubili

nekje na pošti. Adresatu družega ne preostaja torej, nego — plačati. — Lepa poštenost, kaj ne?

(Umrli) je dué 29. t. m. zvečer nenadoma za mrtvoudom orgliarski mojster in bivši župan gospod Janez Mandliu. N. v. m. p.!

(Sl. del. pevsko društvo „Slavec“) bode pelo jutri Vseh svetnikov dan v spomin svojih umrlih članov tri žalostinke na starem oddelku pokopališča sv. Krištofa pri velikem križu ob polu 4. uri popoldne.

(„Drobtinice“ XXV. letnik.) Uredil dr. France Lampe. Založila katoliška družba za Kranjsko. V Ljubljani 1891. Tiskala „Katoliška Tiskarna“. — Ta mesec so izšle in sedaj se razpošiljajo „Drobtinice“. Na čelu imajo na karton v lepi rmeni barvi tiskano sliko romarske cerkve na Trsatu. Že 25. letnik, torej srebrni jubilej! Vsaj to je priznanja vredno, da izhajajo „Drobtinice“ redno leto za letom, odkar so se preselile v Ljubljano. Slednji urednik je preskrbel že 5. letnik. V „Predgovoru“ se opravičuje, zakaj je podal letos tvarino „Drobtinice“ v večjih kosih. — Knjiga ima tri dele: 1. (nabožni) del je nadaljevanje „Duha sv. Frančiška Saleškega (7.—10. del). Čudimo se, da so v obče Slovenci tako malo pozorni na to neprekosljivo delo. Ze zaradi samega „Duha“ bi bile „Drobtinice“ vredne, da jih sprejme vsaka verna hiša. Za duhovnika pa — koliko naukov, koliko vzgledov! — V 2. delu so trije „življenjepisi“ in sicer a) Fr. Ks. Kramerja, popisano od njega samega; b) Janeza Lesjaka, župnika kostanjeviškega (sp. dr. Jos. Marinko) in c) Lovrenca Lavtižarja, misijonarja (spisal p. Florentin Hrovat). Teško je reči, kateri je zanimivejši, kateri boljši. Trije duhovniki, izmed katerih ima vsak poseben značaj, a vsi trije vrli možje! Ne dvomimo pa prav nič, da bode Kramarjeva avtobiografija vzbudila občno pozornost. Kako krepko in živo, kako naravnost govori mož! Kdor je poznal nekdanjega korarja — starčka, ne bi kaj takega pričakoval od njega. Prezanimivo je, kar piše o šoli svojega časa. Bridko je — žal — a resnično. Kako odločnega Slovenca se kaže blagi pokojnik! A ta življenjepis ni popoln (menda zaradi prostora); drugo leto izide še ostali del. Tudi oba druga spisa sta prijetno, živahno in jasno pisana, kakšen junak je bil Lavtižar! — 3. del obsega samo povest ali sliko „Dobovski gospod“ (spisal J. Bedének). Lahko ugane čitatelj, da ta „Dobovski gospod“ ni nihče drugi, kakor pokojni župnik in urednik našega lista Jos. Jerič. Bodisi v povesti kaj resnice ali ne, zanimiva je in pisana res ljubeznjivo do blagega pokojnika. To je jako lep spomenik, ki ga je pisatelj postavil pokojniku v „Drobtinice“. — Knjiga podaje tudi še tri druge slike, ima 196 strani in je tako prav ljubko darilo udom Katoliške družbe. Pa tudi neudom je priporočamo, ker se lahko kupi ali pri „Predsedniku katoliške družbe“ (Stari trg, št. 13), ali v „Katoliški Bukvarni“, ali v drugih slovenskih bukvarnah (v Celju pri D. Hribarju), ki bodo takoj preskrbele knjigo. Cena mehko vezanemu iztisu je 70 kr., kartoniranemu 80 kr. Omenjamo še, da je ta letnik posvečen g. proštu dr. Jarcu, mnogoletnemu predsedniku katoliške družbe.

(Izžebanje porotnikov) vršilo se je dne 26. oktobra pri tukajšnjem deželnem kot porotnem sodišči, in sicer so bili za četrto porotno obdobje izžebani kot glavni porotniki nastopni gospodje: Iv. Schrey, pekovski mojster in hišnik; Jak. Fajdiga, mizarjski mojster; Rajmund Ranzinger, speditör; Ljud. Widmayer, trgovec s pohištvo, vsi iz Ljubljane; Jos. Ballis, posestnik na Vrhniki; Boštj. Trampuš, posestnik na Seničici; Jernej Hlebš, hišnik v Ljubljani; Miha Lavrič, knjigovodja v Ljubljani; Viktor Cantoni, trgovec v Ljubljani; Janez Dogan, mizar v Ljubljani; Rajmund Sušnik, vinotržec v Kranji; Ant. Goršé, kantinér v Ljubljani; Ferd. Sajovic, trgovec v Kranji; Albin Ahéin, hišnik in ključavničarski mojster v Ljubljani; Janez Bavdek, branjevec in hišnik v Ljubljani; Jos. Stadler, klepar in hišnik v Ljubljani; Karol Hinterlechner, črevljarski mojster v Ljubljani; Peter Lenassi, posestnik na Vrhniki; Vinc. Nolli, c. in kr. stotnik v pokoji, v Ljubljani; Viljem Tönnies, hišnik in tovarnar v Ljubljani; Avgust Pucihar, poslovodja tiskarne v Ljubljani; N. Ign. Kotnik, beležniški koncipijent in hišnik v Ljubljani; Jernej Glebočnik, hišnik, pek in fijakar v Kranji; Ferdo Pollak, trgovec v Kranji; Fran Ravnihar, deželni knjigovodja v Ljubljani; Vojteh Schäffer, rokovičar v Ljubljani; Rajmund Šiškar, tajnik kranjske hranilnice v Ljubljani; Anton Prelesnik, deželni oficial

v Ljubljani; Anton Homann, pek in hišnik v Skofji Loki; Makso Krenner, stavbene družbe vodja v Ljubljani; Iv. Föderl, pek in hišnik v Ljubljani; Janez Janesch, tovarnar in hišnik v Ljubljani; Luka Sumi, krojač v Ljubljani; Lovro Kavčič, c. kr. poštar in posestnik Medvodami; Boštjan Zornik, krčmar in hišnik v Dobu; Iv. Kajba, trgovec in hišnik v Skofji Loki. — Za namestnike porotnikov bili so izžebani gospodje: Jaka Zalaznik, pek in molar; Iv. Jerina, hišnik; Fr. Hartmann, klobučar; Andrej Valjavec, trgovec in hišnik; Fr. Podbevšek, kolár; Iv. Zupanec, deželni oficial; Josip Kuhar, uradnik banke „Slavije“; Fr. Hiršal, komi, in Ant. Kadilnik, c. kr. davkarski uradnik v pokoji, — poslednji vsi v Ljubljani.

(Osebna vest.) Č. g. Anton Gabrič, kapelan v Semiču, je premeščen v Cerklje na Dolenjskem za farnega upravitelja.

(Zaprti okuženi kraji v krškem glavarstvu.) Dne 19. septembra so se prepovedali sejmi za goved. ovce, koze in svinje v obsegu krškega c. kr. okr. glavarstva, ker je bila tu živina na parkljih in v gobeh bolna. Ta prepoved je pa zdaj preklicana. Ker so pa v okuženih krajih tu in tam še bolne živali in ker utegnejo neokužene živali še na parkljih in v gobcu zboleti, zato ostanejo radi previdnosti še sledeči kraji zaprti, kakor je bilo naročeno, in sicer: Ponikve, Brezje, Koritno, Perišé, Žejno občine Velike Doline; Dolžič, Črešnjevci, Orehovci občine kostanjeviške; Prapretno občine radeške; Kumpole občine boštanjске; Sv. Križ občine Sv. Križ; Brege občine cerkljanske. Olajšave pri živinskem prometu v teh krajih, ki so se bili zaprti, dovoljevale se bodo od slučaja do slučaja; vendar se za zdaj prepoveduje, živino (parkljarje) iz teh krajev na sejme goniti in tisti uradi ali osebe, katere izdajajo živinske potne liste, teh listov ne smejo dajati za parkljarje iz teh krajev.

(S Toplic) na Dolenjskem se poroča, da bodo prihoduji teden začeli izkopavati zemljo in polagati vodovodne cevi iz Podturna do Toplic. Vodovod bode dolg nad 2000 metrov. Ako bode ugodno vreme, dovršiti upajo delo do maja prihodnjega leta. Za vodovod je dovolil krajski deželni odbor 1000 gld., kranjska hranilnica 500 gld., knez Auersperg pa za 1000 gld. vodovodnih cevij iz tovarne na Dvoru.

(Nova poštna postaja) se otvori s 1. novembrom v Cerovlji v pazinskem okraju.

(Mednarodnega mirovnega shoda) v Rimu udeležilo se bode šestnajst državnozborskih poslancev, med njimi je tudi slovenski poslanec g. Miha Vošnjak. Dr. Smolko bode zastopal na shodu poslanec dr. Rus.

Telegrami.

Št. Peter na Notranjskem, 31. oktobra. Volilci poslali zaupnico poslancem. Volilci glavne občine Šent-Peter na Krasu se z brzojavko v „Slov. Narodu“ št. 245 iz Šent-Petra ne strinjamo ter slovenskim državnim poslancem izrekamo polno zupanje na njihovem dosedanjem postopanju.

Celovec, 31. oktobra. Hrabrim in pogumnim slovanskim istrskim volilcem tisočera „slava“ in „živio“! Sijajna vaša zmaga je tudi naša zmaga! Ogromne težave in kruto nasilstvo italijanov premagali ste slavno ter z odločnostjo svojo vnovič dokazali, da ste res pravi sinovi majke Slave. V prah je pogažen kruti vaš nasprotnik, kakor je zaslužil, in to naj vam bode zadostilo za vse! Gromovita slava dr. Laginji! Živeli zavedni volilci zmagonosne Istre! V imenu katoliško-političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem:

Vekoslav Legat, podpredsednik.

Dunaj, 30. oktobra. Podpredsednik gospodske zbornice, knez Czartorysky, je umrl.

Dunaj, 31. oktobra. Budgetni odsek sprejel dr. pl. Fuchsa predlog, da se vladi naroči, naj vpraša škofo zaradi premembe versko-zakladnega davka, potem pa zbornici predloži načrt dotičnega zakona.

Dunaj, 31. oktobra. Zjutranji buletin o nadvojvodinji Margareti: Noč mirna s ponavljajočim se daljšim spanjem. Zjutraj je

popustila mrzlica, povoljen tek, utripanje žile 120.

Budimpešta, 31. oktobra. Trgovski minister je predložil postavni načrt o začasni trgovski pogodbi s Turčijo, Bolgarijo, Španijo in Portugalom in o deželni razstavi l. 1895 povodom tisočletnice.

Kodanj, 30. oktobra. Ladija „Polarstern“ s carsko družino in danskim kraljem in kraljico je popoldne odplula proti Gdanskem.

Gdansko, 31. oktobra. „Polarstern“ je zjutraj priplul s carsko družino, danskim kraljem in kraljico; sprejeli so jih Šuvalov, več konzulov in načelniki oblastev.

Belgrad, 31. oktobra. Regentstvo je doslej prikrivalo ministersko krizo, ki pa se je vsled osebnih nasprotij poostrila. Tudi v vladnih krogih se govori, da odstopi Vukić.

Panama, 30. oktobra. Angleški poštni parnik „Mosel“ je blizu Kolona ponesrečil in se potopil. Moštvo in potniki se se rešili.

Piccoli-jeva tinktura za želodec
je mehko, toda ob enem uplívno, delovanje prebavnih organov vrejšajoče sredstvo, ki krepi želodec, kakor tudi pospešuje telesno odprtje. — Cena steklenici 10 kr. (300—223)

Tu je l.
29. oktobra.

Pri **Maliču**: pl. Bellschan, Scholz, iz Grada. — Basar iz Ptuja. — Graf. Schafranek, Horowitz, Kellermann, Zampa, Möller, Schulz, Hautner in Neufeld, z Dunaja. — Tell iz Celovca. — Turri, Luy-Lumbach s soprogo, iz Trsta. — Finger iz Prage. — Nussbaum s sinom iz Šturij. — pl. Krichuber iz Celja.

Pri **Stonu**: pl. Udvarnoky in Newly, iz Trsta. — Tausig iz Linca. — Ibolo, Gebhardt, Böhringer, Goldhammer, Fabiani, Honsak in Grimmer, z Dunaja. — Kross iz Mar bora. — Kumer z Gorenjskega. — Švrljuga iz Zagreba. — Wachtl iz Plzna. — Zarembo iz Grada. — Lončarič z rodbino iz Selc. — Moline iz Tržiča. — dr. Temnikar iz Slov. Grada. — Demšar iz Železnikov.

Pri **Južnem kolodvoru**: Ranquell iz Vidna. — Trautmann iz Grada. — Schlesinger z Dunaja.

Pri **avstrijskem caru**: Schaffer s soprogo iz Kamnika. — Perše iz Mokronoga. — Tosti z rodbino iz Lokev.

Pri **bavarskem dvoru**: Peris iz Jaske.

Umrli so:

29. oktobra. Franc Engler, bivši stražnik, 39 let, sv. Petra cesta 44. — Janez Dolber, kjučavničar, 65 let, sv. Petra cesta 49, jetika.

V bolnišnici:

28. oktobra. Gabrijela Kefer, delavka, 21 let, jetika.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Vetar	Vreme	Mokričina na 24 ur
		srakomera v mm	šapiromera po Celziju			
7. u. jut.	738.2	1.2	m. vzh.	del. jasno		
2. u. pop.	740.1	4.4	"	"	0.00	
9. u. zveč.	742.8	0.2	"	"		

Srednja temperatura 18°, za 6.0° pod normalom.

Pozamentrijo, baržune (žamete), najraznovrstnejše trakove, mreže
v veliki izberji pri (4-3)
M. PODKRAJŠEK,
Špitalske ulice, Ljubljana.

Leopold Tratnik
izdelovatelj
cerkvene posode itd.
Ljubljana
sv. Petra cesta št. 27.

Priporoča svoje izdelke prečastiti duhovščini in p. n. cerkvenim predstojnikom po najnižji ceni v najnovejših in lepih oblikah. (1339) 6
Na željo pošilja načrte in ilustrovane cenike. Staro orodje in posode jemlje v popravo.

Organist in kapelnik
išče službe
v kakem večjem kraju, kjer je že kaj grdebe ali bi jo radi napravili. Povetariti bi mogel na godalnih in rogo in vodni figurinalno in korralno prtie. Če ni godbe, sprejme poleg orgljanja tudi ksko drugo primerno opravilo. — Penudbe naj se pošiljajo vred. (1444) 2-2

Zimski vozni red državne železnice.

Postaje	št. 1714	št. 1716	št. 1712	Postaje	št. 1715	št. 1713	št. 1721
Ljubljana j. k.	6:30	11:50	4:22	Beljak j. k.	11:51	4:37	11:00
Ljubljana R. k.	6:38	11:55	4:30	Trbiž	1:25	6:06	3:51
Vižmarje	6:48	12: 5	4:41	Rateče-Bela Peč	1:43	6:24	4:09
Medvode	7:01	12:17	4:53	Kranjska gora	1:58	6:39	4:24
Loka	7:15	12:31	5:07	Dovje	2:23	7:05	4:47
Kranj	7:30	12:46	5:23	Jesenice	2:43	7:26	5:08
Sv. Jošt (ostaj.)	7:36	12:52	5:30	Javornik	2:50	7:33	5:15
Podnart	7:51	1: 7	5:45	Žerovnica (ost.)	2:59	7:43	5:25
Otoče (ostaj.)	7:58	1:14	5:52	Lesce	3:13	7:59	5:40
Radovljica (ost.)	8:11	1:27	6:05	Radovljica	3:20	8:06	5:47
Lesce	8:21	1:37	6:16	Otoče (ostaj.)	3:33	8:19	6:00
Žerovnica (ost.)	8:32	1:48	6:27	Podnart	3:41	8:26	6:08
Javornik	8:41	1:57	6:37	Sv. Jošt (ostaj.)	3:54	8:40	6:22
Jesenice	8:51	2: 6	6:48	Kranj	4:—	8:46	6:30
Dovje	9:10	2:24	7:06	Loka	4:15	9:02	6:47
Kranjska gora	9:32	2:46	7:28	Medvode	4:29	9:16	7:02
Rateče-Bela Peč	9:47	3: 1	7:43	Vižmarje	4:42	9:28	7:14
Trbiž	10.03	3:16	7:59	Ljubljana R. k.	4:51	9:37	7:23
Beljak j. k.	11:50	4:36	8:56	Ljubljana j. k.	4:58	9:45	7:28

Nočni čas je zaznamovan s navpičnimi črtami za minutnimi številkami in traja od 6:00 zvečer do 5:59 zjutraj.

Uradne in trgovske KOVERTE
s firmo priporoča
KAT. TISKARNA
v Ljubljani.

Zobni zdravnik iz Berolina univ. med.
DR. R. JACOBI
Stari trg št. 4, I. nadstropje, v Ljubljani
ordinira od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne; ob nedeljah od 9. do 11. ure dopoldne. (1413) 10-5
(7) Za uboge ob petkih od 9. do 10. ure dopoldne.

Št. 1.447.

Ustanove.

št. 20.561

Za tekoče leto podeliti ima **mestni magistrat ljubljanski sledeče ustanove:**

1. **Jan. Bernardini-jevo** v znesku gld. 80.35
2. **Jurij Thalmeiner-jevo** v znesku gld. 86.26
3. **Jos. Jak. Schillingovo** v znesku gld. 86.10
4. **Jan. Jost Weber-jevo** v znesku gld. 90.92 do katerih imajo pravico hčere ljubljanskih meščanov, ki so uboge, poštenega vedenja in so se letos omožile.
5. **Jan. Nik. Kraškovičovo** v znesku gld. 79.80 do katere ima pravico uboga v št. Peterski fari rojeno dekle, ki se je letos omožilo.
6. **Jak. Ant. Fancojevo** v znesku gld. 67.20 do katere ima pravico uboga, poštena nevesta meščanskega ali nižjega stanu.
7. **Jos. Feliks Sinn-ovo** v znesku gld. 48.30 do katere imate pravico dve naj bolj revni deklici iz Ljubljane.
8. **II. Ant. Raab-ovo** v znesku gld. 205.— Do ene polovice te ustanove ima pravico ubožna in poštena udovalja ljubljanskega meščana, do druge polovice pa ima pravico ubožna dobro vzgojena hči ljubljanskega meščana, ki se je letos omožila.
9. **Mihael Pakič-ovo** v znesku gld. 120.— do katere imajo pravico ubogi obrtniki meščanskega stanu ali pa njih vdove.
10. **Jan. Nep. Kovač-ovo** v znesku gld. 151.20 katero je razdeliti med štiri v Ljubljani bivajoče revne očete ali vdove matere, ki imajo po več otrok in uboštva niso sami krivi.
11. **Hel. Valentini-jevo** v znesku gld. 84.— katero je razdeliti med otroke, rojene v frančiškanski fari v Ljubljani, ki nimajo starišev in še niso 15 let stari
12. **Ustanovo za posle** v znesku gld. 50.40 katero je razdeliti med štiri uboge posle, ki več delati ne morejo in so na dobrem glasu.

Prošnje za te ustanove vložiti je s potrebnimi prilogami vred pri podpisnem magistratu

do 30. novembra letos

Mestni magistrat ljubljanski dne 29. oktobra 1891.

Dohod in odhod železniških vlakov in pošt.

A. Železniški vlaki v Ljubljano dohajajo:

Postaje	Brzovlak		Poštni vlak		Meš. vlak	Celjski vl.
1. Z Dunaja	6:05 zj.	5:12 pop	4:40 zj.	1:11 pop.	—	—
2. iz Trsta	11:39 dop.	11:50 noč	2:55 pop.	11:32 noč	—	—
3. z Gorenjskega juž. kol.	—	—	7:28 zj.	—	4:58 pop.	9:45 zv.
4. iz Kamnika drž. kolodv.	—	—	6:30 zj.	1:20 pop.	6:30 zv.)*	—

*) Ob nedeljah in praznikih dohaja ta vlak iz Kamnika v Ljubljano ob 10:10 zvečer.

B. Železniški vlaki iz Ljubljane odhajajo:

Postaje	Brzovlak		Poštni vlak		Meš. vlak	Celjski vl.
1. na Dunaj	11:44 dop.	11:55 noč	3:03 pop.	12:30 noč	—	—
2. v Trst	6:09 zj.	5:17 pop.	4:55 zj.	1:19 pop.	—	—
3. na Gorenjsko juž. kolodv.	—	—	—	6:30 zj.	11:50 dop.	4:22 pop.
4. v Kamnik drž. kolodvor	—	—	7:30 zj.	2:10 pop.	7:10 zv.	—

A. Pošte v Ljubljano dohajajo:

1. iz **Kočevja** ob 6. uri 25 minut zvečer;
2. iz **Novoga Mesta** ob 2. uri 20 minut popoldne;
3. iz **Polhovega Grada** ob 9. uri 15 minut zjutraj.

B. Pošte iz Ljubljane odhajajo:

1. v **Kočevje** ob 7. uri zjutraj;
2. v **Novo Mesto** ob 6. uri zjutraj;
3. v **Polhov Gradec** ob 2. uri popoldne (v ponedeljek sredo, pet ek, soboto).

Tinktura za želodec,

katero iz kineške rabarbare, kerhlikovcovega lubja in svetih pomerančnih olupkov prireja **G. PICCOLI**, lekar „pri angelju“ v Ljubljani, je mehko, toda ob enem uplívno, delovanje prebavnih organov ureja, ki krepi želodec, kakor tudi pospešuje telesno odprtje. — Razpošilja jo izdelovatelj v zaboječkih po 12 in več steklenic. Zaboječek z 12 stekl. velja gl. 1.36, z 55 steklen., 5 Kg teže, velja gl. 8.26. Poštno plača naročnik.

(60-23) (60-60)

Preselitev trgovine.

(52-12)

Stefana Nagy-ja

trgovina z železjem, rokodelskim, hišnim in kuhinjskim orodjem

je od dne 1. julija t. l. nadalje

na Valvazorjevem trgu št. 5

(prej France Trček)

v poslopij okrajnega glavarstva.

Originalna 10-8

Selterjeva voda.

Najboljša naravna mizna in zdravilna voda (Nassau) preverjena pri zasliženju, kašlju, hripavosti, mehurnih in želodčnih boleznih. (1202)

Zahtevaj vselej „originalno“ Selterjevo vodo s kapico, vigneto in zamaškovo zavezo „Original“. Dobi se povsod.

V Ljubljani ima glavno zalogo **Miha Kastner**.

Prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi priporočam

svojo bogato zalogo najraznovrstnejših

klobukov,

čepic za požarne brambe itd.

vse po najnovejšem kroju, fine in bolj priproste, izdelane iz močnega trajnega blaga, po najrazličnejših cenah.

Sprejemam naročila na vsakovrstna

krznarska dela,

katera izdelujem v lastni delavnici.

V mnogobrojno nakupovanje uljudno vabim

(1328) spoštovanjem (15-14)

Anton Krejči,

klobučar in krznar,

Kongresni trg št. 8 v Ljubljani.

Gg. dijakom dovoljujem prednostne cene.

Ravnokar je izšel prvi zvezek lične knjižice z naslovom:

Povesti

slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.

Sestavil in uredil

A. Kalan.

urednik „Domoljuba“

— Ponatis iz „Domoljuba“ —

I. zvezek. — Cena 20 kr.

Obseg:

Zlati lasje. — Dedščina. — V zametih pokopan. — Veronika. — Sama smola! — Trojni sveti večer. — Božič na sv. Gothardu. — V valovih življenja. — Lovski tat. — Luč na oknu. — Po viharju svetlo solnce. — Požar. — Lepi pihri. — Marušnik. — Obhajilo v ječi.

Dobiva se v „Katoč. Bukvarni“ in pri H. Ničmanu v Ljubljani.

V kratkem bode izšel II. zvezek.

Umetne zobe in zobovja

stavlja na način, ki ne provzroči nikakih bolečin, ter opravlja vse zobne operacije in zobna plombovanja

A. PAICHEL,

(1363) 15 zobozdravnik (3)

pri Hradskega mostu I. nadstr.

Leto ustanovljenja 1820.

Srebrna svetinja Pariz 1878. Častna in priznana diploma Dunaj 1873.

Insam & Prinoth

St. Ulrich, Gröden, Tirolsko, priporočata se za

cerkvena dela

od lesa, kakor:

oltarje, lece, krstne medenice, spovednice, križeva pota, podobe svetnikov, Kristuse, podobe za jas- (1392) lice i. t. d. (4-1)

po najnižjih cenah.

☛ Ceniki zastoj in franko.

Franjo Tomec, pozlatar,

v Ljubljani, Streliške ulice št. 14, se najtopleje priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu v mestu in na deželi v pozlačenje in prenavljanje altarjev, tabernakeljnov, krstnih kamnov, lec, podob, soh, nagrobnih križev, najraznovrstnejših okvirov, sv. razpel, svečnikov itd.

Vse navedene stvari izgotavlja tudi nove trpežno, okusno in zanesljivo, ter jamči za dobro delo, in primeroma kaj nizko ceno.

Oljnathe slike, četudi so vsled starosti popolnem zamazane, očisti, da so enake novim, ne da bi s čistanjem sliko poškodoval. (1415) 6-4

Največja zaloga šivalnih strojev

(1410) **JAN. JAX,** (808) **LJUBLJANA,**

Najnižje cene. Ugodni vplačilni obroki se (1410) dovoljujejo. (30-12) Zamenjuje stare stroje. Poprave vrše se točno trajno in ceno.

Cenilniki zastoj in franko.

Trgovskega pomočnika

z dobrimi priporočili sprejemem v svojo prodajalnico z mešanim blagom; ponudbe naj se naravnost meni pismeno dopošljejo.

Fran Ks. Goli

v Idriji, Notranjsko.

(1441) 3-3

C. kr. priv. zavarovalnica

ASSICURAZIONI GENERALI

(Občno zavarovalno društvo v Trstu.)

(Ustanovljeno l. 1831.)

Jamstveni zaklad družbe . . . . . gld. 40,758.238.42
Izsa ust. je plačala družba škod za . . . 227,373.631.43
Zavarovalno stanje v oddelku zavarovanj življenja 31. dec. 1889 . . . 166,904.648.38
Premijski listi in premije, ki se bodo v poznejših letih pobrale v odd. zavarovanja zoper požar . . . 23,544.053.22

Družba zavaruje:

- na človeško življenje v vseh močeh sestavah.
- Zoper škode po požaru na cerkvena, graščinska in kmetska posestva, stanovanja in gospodarska poslopja in njihovo vsebino, raznovrstno blago, žetve, les in oglje na prostem, kakor tudi zoper škode vsled podiranja in spravljanja, vsled strele, plinovega razpoka in onega pri parnih kotlih.
- Občinam, cerkvam, samostanom, pobožnim ustanovam in graščinam dovoljuje Assicurazioni Generali 20% odpust normalne premije.
- Zoper škode vsled prevažanja na blago, pridelke, ladje in druga prevaževalna sredstva mej prevažanjem na morji, rekah, prekopih, jezerih in po suhem s poštnimi vrednostnimi pošiljatkami vred.
- Zoper škode vsled razbitja zrcalnih oken in ogledal.
- Zoper telesne nezgode na račun prve splošnje zavarovalne družbe zoper nezgode na Dunaji.
- Zoper škodo po toči na poljske pridelke na račun Ogerske zavarovalne družbe po toči in protizavarovalne delniške družbe v Budapešti.

Pri zavarovalni stroki na življenje jamčijo zavarovalni pogoji zavarovancu razven drugih prednostij:

- veljavnost polic v slučaju samoumora, dvovoja itd. po petletnem obstanku;
- nezastavljene police ne morejo ugasniti po triletnem obstanku;
- pravica do obnovenja (tekem 3 mesecev) polic, ki so ugasnile zaradi neplačevanja zavarovalnin, popolnoma neodvisno od zdravja še živečega zavarovanca;
- omejitev ničnostih razlogov za slučaj nameravane in dokazane goljufije;
- polica dobi brezplačno čez 6 mesecev tudi veljavo ob slučaju, če je zavarovavec poklican izvršiti svojo črnovojniško dolžnost in sicer do 15.000 gld.;
- ravno tako tudi, če je bramovec ali rezervist poklican na vojsko in sicer do 5000 gld.
- Zavarovalni oddelek na življenje je popolnoma samostojen. Ima lastno premoženje in je od drugih strok tako ločen in neodvisen, da tudi slučajna zguha pri zavarovanju zoper požar ali škode pri prevažanju ne more vplivati na to stroko.
- Družba jamči za olajšave, ki se strinjajo z zdravim trgovskim poslovanjem, tako pri odmerjanju zavarovalnin, kakor tudi pri likvidaciji škod, katere vedno točno izplačuje. (10)

Glavni zastop v Ljubljani:

J. C. Mayer,

Gradišče št. 4.

ADOLF VOGL

zavod za cerkvena dela

Inomost, Tirolsko

se priporoča za napravo

(1397) 8-1

altarjev, lec, verkulumov,

kornih stolov, spovednic in klečal

v gotskem, romanskem in bizantinskem slogu.

Svetih podob

iz lesa, fino oljnato prevlečenih in pozlačenih vsaki velikosti.

Reliefne podobe kakor 14 podob križevega pota.

Kristusovo telo

s križem in brez križa, fino oljnato prevlečenih za cerkve in hiše, misijonske in poljske križe.

Justic.

Oljnatih slik na platno v vsaki velikosti,

kakor podob za oltarje, bratovščine in zastave itd. itd.

Križevih potov

na platno, na olje slikanih, z okvirji in brez okvirjev.

Božjih grobov.

Vedno sem pripravljen dati natančnejša pojasnila, poslati narise in fotografije s proračuni stroškov.

Franc Petrovčič,

ključarski mojster in izdelovalec
turnskih ur,
na sv. Petra nasipu hiš. št. 35 v Ljubljani,

priporoča se slavnemu občinstvu v mestu in na deželi v izdelavo vseh strok ključarskega dela, kakor tudi naprav turnskih ur, vseh v to vrsto spadajočih del in poprav, ter obeča najsolidnejše delo in najnižje cene. (14) 3-1

Zobozdravnik Schweiger

nastanil se je

v hôtelu „Pri Maliču“ (Stadt Wien),
II. nadstropje, št. 25—26.

Ordinira vsak dan od 9. do 12. ure dopoldne ter od 2. do 5. ure popoldne. — Ob nedeljah in praznikih od 9. ure dopoldne do 1 ure dopoldne.

Na razpolago ima najnovejše in najboljše gledé na umetno zobevje, bodisi posamezno ali vkupno. Plombuje votle zobe z najtrpežnejšim in najboljšim plombovnim sredstvom — zlatom in platino — prednje zobe pa v emailirani plombi, ki je barvi zob popolnem enaka. (1423) 4

Za dobro izvršitev jamči v vsakem slučaju.

Živinski somenj v Višnji Gori

bode zopet

prihodnji ponedeljek dné 2. novembra.

Mestno županstvo v Višnji Gori,

dné 26. oktobra 1891.

(1443) 2-1

Ant. Stepic, župan.

„The Mutual“

društvo za zgolj mejsobno zavarovanje
na življenje.

Osnovano leta 1842.

Garancijski zaklad iznaša 762 ²/₃ milijonov frankov.

Dr. M. Chaufon, odvetnik pri državnem совету in najvišjem sodišču v Parizu, pravi v svojem, po programu francoske „Académie des sciences morales et politiques“ sestavljenem in od tega zavoda premiranem spisu „Zavarovanje na življenje“:

Pravi napredek v zavarovanju na življenje šteti je, odkar se je ustanovil „The Mutual“, društvo za zavarovanje na življenje. To društvo je zgolj mejsobno in je dandanes največje društvo za zavarovanje na življenje na svetu. Ob času ustanovitve bilo je zavarovanje na življenje še v začetku in zgodovina „Mutual-a“ je zgodovina napredka in končne zmage te institucije. Mejsobno društvo se je tako razvilo, da presega daleč vse druge, še tako napredne naše zavode. Omeniti je tudi še strogo znanstveno metodo, katero si je „Mutual“ priredil itd. itd. 1448 (3—1)

Glavno ravnateljstvo za Avstrijo: Dunaj I., Lobkowitzplatz 13.

Zastopnik za Kranjsko:

Alojzij Lenček

v Ljubljani, na sv. Jakoba trgu.

Gostilnica „pri Virantu“, sv. Jakoba trg.

Usojam se p. n. stalnim gostom, prečastiti duhovščini in vsem čestitim obiskovalcem z dežele uljudno naznaiti, da sem po mojem ranjem očetu gospodu Antonu Miculiniću prevzela

gostilnico „pri Virantu“

in da bodem isto po sedanjem načinu vodila.

Skrbela bodem za dobro pijačo in okusna jedila, tudi so čedno opravljene sobe za prenočevanje po uizki ceul na razpolaganje.

Za mnogobrojni obisk se priporoča

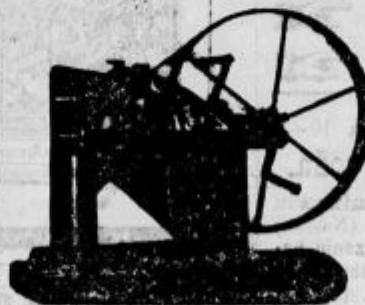
z odličnim spoštovanjem

(1442) 2-2

Helena Miculinić.

Vsi stroji za kmetijstvo in vinorejo!

Plugi, brane, rjivni valarji, sejalnice, stroji za košnjo, obračalnica za seno, konjske zobače, stiskalnice za seno, mlatinice, gepelji, loko-

mobili, trieure, snažilnice žita, stroji za rožkanje turšice, slamoreznice, stroji za trezje žita, za rezanje repe, za mlenje in meškanje sadja, za stiskanje grezdja in oliv, peronospora-aparati, stroji za lupljenje ovočja, sušilnice za ovočje in zelenjad, smrki (pumpe) za vino, kletne priprave, smrki za vodnjake, krežne žage, decimalne tehtnice, tehtnice za živino, mlečni separatorji, priprava za vzdigavanje sodov, stroji za vrtnanje, avtomatično delujoče stiskalnice sladke krme, stroji za šestanje, (20—16) treslice itd. (20—19)

Vse najboljše izdelano po najnižji tovarniški ceni.

Jamstvo! Priprave plačevanje! Cas poskušnje!

Zaloga kmetijskih in vinorejskih strojev

IG. HELLER, II, Dunaj, Praterstrasse 78.

Bogato ilustrovani 144 strani obsežaječi ceniki v nemškem, italijanskem in slovanskem jeziku se pošiljajo gratis in franko.

Zanesljivi zastopci se povsod osnujejo.

Andr. Druškovič,

trgovec z železnino,

Mestni trg 10, LJUBLJANA, Mestni trg 10,

priporoča svojo bogato zalogo

štedilnikov, nagrobnih križev, kuhinjskega in vsakovrstnega poljedelskega orodja, kovanje za okna in vrata, cimenta itd., sploh vsega v to stroko spadajočega blaga. (26)

Fine vodne žage in pile,

za kojih dobroto se jamči, po najnižji ceni.

Dunajska borza.

Dné 31. oktobra.

Papirna renta 5%, 16% davka	91 gld. 55 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	91 " 30 "
Zlata renta 4%, davka prosta	108 " 65 "
Papirna renta 5%, davka prosta	101 " 95 "
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	1007 " — "
Kreditne akcije, 160 gld.	274 " 75 "
London, 10 funtov strl.	117 " 70 "
Napoleonor (20 fr.)	9 " 34 "
Cesarski cekini	5 " 59 "
Nemških mark 100	57 " 75 "

Dné 30. oktobra.

Ogerska zlata renta 4%	103 gld. 70 kr.
Ogerska papirna renta 5%	100 " 80 "
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	134 " 50 "
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	145 " 75 "
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	181 " 50 "
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	96 " 25 "
Zastavna pisma " " " 4 1/2%	100 " 20 "
Kreditne srečke, 100 gld. " " " 4 1/2%	184 " 25 "
St. Genois srečke, 40 gld.	61 " — "

Ljubljanske srečke, 20 gld.	20 gld. 50 kr.
Avstr. rubežega križa srečke, 10 gld.	16 " 80 "
Rudolfove srečke, 10 gld.	19 " 50 "
Salmove srečke, 40 gld.	59 " — "
Windischgraezove srečke, 20 gld.	48 " — "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	148 " 50 "
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2805	" — "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	88 " 75 "
Papirni rubelj	1 " 22 "
Laških lir 100	45 " 50 "

MERCUR menjarnična delniška družba na Dunaju,

I., Wollzeile šte. 10.

-Najkulantnejše se kupujejo in prodajajo v kursnem listu navedeni vrednostni papirji, srečke, valute in devize.

Razna naročila izvrše se najtočneje.

Za nalaganje glavnic priporočamo:

- 4% gališke propinacijske zadolžnice.
- 4 1/2% zastavna pisma peštanske ogerske komercijalne banke.
- 4 1/2% komunalne obveznice ogerske hipotečne banke z 10% premijo.

Na te papirje daje posojila avstro-ogerska banka in podružnice njene.

50.000 goldinarjev

se dobi z jedno

promeso zemljiško-kreditnih srečk

à 1 1/4 gld. in 50 kr. kolek.

Žrebanje že 5. novembra!